

BLAND LOCALS OCH ARMED ELEMENTS

"SPECIAL PRICE FOR YOU, MY FRIEND"

Förutom libanesiska "locals" stötte vi regelbundet på soldater från andra länder i Area of operations, där Fiji, Finland, Ghana, Irland, Nepal och Norge hade hand om varsitt bataljonsområde. Utöver dessa sex länder fanns det en mindre fransk underhållsstyrka i Naqoura och ett gäng italienska helikopterpiloter. Om italienarna sades det ibland elakt att de brukade vara mer intresserade av fredagsdanserna på MedCoy än att flyga, i alla fall när det var dåligt väder.

UNIFIL:s högkvarter leddes av den svenske generalen Lars-Erik Wahlgren. HQ var i indelat i avdelningar som Food cell och Engineering cell, men gick emellanåt under smeknamnet "motståndsnästet". Ibland hände det att nödvändigheter fastnade på vägen, exempelvis kontanter för att betala våra "contractors" eller de batterier som behövdes för att kunna söka efter nedgrävda minor.

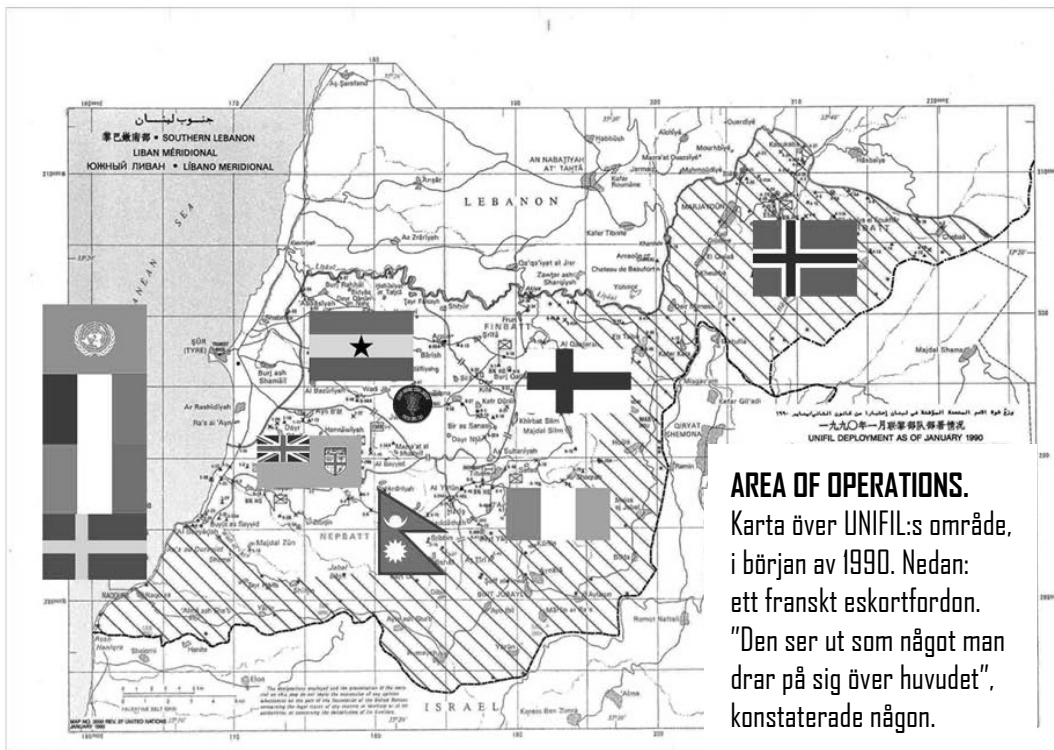
Den här typen av standon kunde uppfattas både som byråkratiska och irriterande. För att hantera dem fanns det egentligen bara två sätt: antingen sitta snällt och vänta eller att lära sig navigera i systemet. Det kunde exempelvis handla om att hälsa överdrivet artigt på rätt personer eller att lägga några minuter på att gulla med den franske officerens lätt överviktiga katt – som bevisligen fått för mycket leverpastej – och sedan hoppas på att det skulle resultera i fördelar när det väl behövdes.

- Jag lyckades bli väldigt bra bekant med en ghanesisk kapten på HQ, som var någon slags överordnad när det gällde att fördela resurser, typ allmänna reservdelar till maskiner och generatorer, berättar Ricard Israelsson, som ansvarade för reservdelar på reptroppen.

- Jag fick förtur flera gånger till grejer, som vi behövde till nackdel för andra svenska kolleger på transportkompaniet och för norrmän och italienare. Jag var alltid väldigt hövlig och gjorde honnör och stod i givakt när jag hälsade och det tror jag han gillade.

FRANSMÄNNEN ÅKTE SÄLLAN ELLER ALDRIG ut i området utan eskort, vilket var fullt begripligt med tanke på det spända läget fyra år tidigare när franska soldater brakade samman med Amal mellan Tyr och Jwayya. I skottlossningen skadades ett 20-tal fransmän, varav minst sju allvarligt. Amal förlorade å sin sida tre man, däribland Haidar Khalil som var deras andreman i området.

FN-alesmannen Timor Göksel uppgav för media att upprinnelsen till dramat var att Amal försökt avväpna en fransk soldat vid en postering. Detta ledde till att fransmännen började skjuta, men det gick inte bättre än att de själva blev omringade och beskjutna. Eftersom Amal blockerade vägarna dröjde det dessutom till dagen därpå innan de svårast skadade

AREA OF OPERATIONS.
Karta över UNIFIL:s område,
i början av 1990. Nedan:
ett franskt eskortfordon.

FN-soldaterna kunde föras till Naqoura med helikopter.

Några veckor senare var det dags igen. Tre franska soldater dödades av en fjärrstyrd "roadsidebomb" under en joggingtur genom Jwayya. Det spända läget ledde till att Frankrike beslöt sig för att dra sig tillbaka från AO:t och att Sverige utökade sitt engagemang. Därmed föddes också det svenska ingenjörskompaniet, Swed Eng Coy.

DE FREDSSBEVARANDE STYRKORNA, *United Nations Interim Force in Lebanon*, har funnits i södra Libanon sedan 1978. Sedan dess har fler än 325 soldater dött under sin tjänstgöring, däribland sju svenskar. Den sjunde, Kenneth Fransson, sköts till döds några månader efter att vårt kompani roterat hem till Sverige.

I mer än 45 år har FN:s säkerhetsråd förlängt mandatet för den tillfälliga styrkan, ett år i taget, men i augusti 2025 beslöt rådet att förlänga det en sista gång till utgången av 2026 och att FN-styrkan därefter ska dras tillbaka. Beslutet grundades på kostnaden för att hålla 10 500 soldater i området – över en halv miljard dollar per år – men också i en ovilja från Israel och USA att ha kvar FN-styrkorna i landet.

I beslutet uppmanade säkerhetsrådet även Israel att dra tillbaka sina trupper man har norr om den så kallade Blå linjen, inklusive fem fasta posteringar på libanesiskt territorium samt att avskaffa sin "buffertzona".

NÅGRA VECKOR INNAN kompaniet ryckte in på Almnäs avslutades det libanesiska inbördeskriget, som pågått av och till i 15 år. Det innebar bland annat att närmare 2 800 milismän från Amal förband sig att gå över till den libanesiska armén.

- Jag tror befolkningen är generellt positiv till FN. Det finns grupper i säkerhetszonen som är kritiska och anser att man haft besvär av FN:s närvaro, annars är uppfattningen i operationsområdet mycket positiv, sade bataljonschef Isberg i en intervju med Upsala Nya Tidning.

Även under vår bataljon hettade det till i Area of Operations. Vid ett tillfälle blev några irländska soldater kidnappade, men befriades efter en sökoperation i området. Vid ett annat tillfälle hölls en finsk FN-position som gisslan under något dygn.

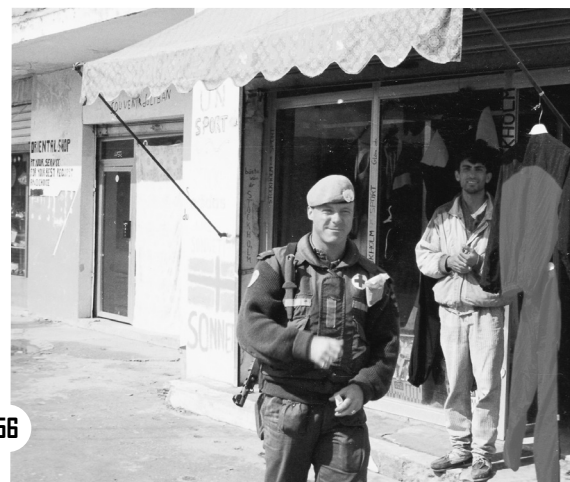
Den 27 februari fördes ett par norrmän i väg av israeliska säkerhetstjänsten GSS i samband med att UNIFIL:s Force commander skulle hålla ett möte med bybor i Kfar Hamam. Israelerna sköt även mot en FN-position och på vägen därifrån kidnappade de ytterligare en norrman, som tvingades ner i bakluckan på en bil. I samtliga fall fick historien ett lyckligt slut.

NAÏLA SHOP

IES'WEAR
D-SHEET
VER. PILLOWCASES
TABLE CLOTH

HUMANA PRISER. "Bilyxan" och andra lokala försäljare gjorde alltid sitt bästa för att locka svenska kunder, exempelvis med blågula flaggor eller skyltar på svenska. Som på Stockholm Wears vid 1-23 (nederst till höger): "Bästa kvalitén, glöm inte aldrig!"

Det hände också regelbundet att den israeliska armén (IDF) eller SLA sköt nära FN:s posteringar, som för att visa att de visste var vi fanns. I maj utsattes en av kompaniets APC:er för en liknande beskjutning med ett 50-tal skott precis intill eller framför fordonet. Vid ett annat tillfälle sköts direkteld med granater precis ovanför en barack där några av kompaniets soldater höll till. Enligt uppgift var tryckvågen så stark att dörrarna flög upp. Attacken sades hänga ihop med ett eldöverfall på tre israeliska officerare, som israelerna ville hämnas.

Förutom den här typen av eldgivning fanns det en ständig risk att stöta på minor vid eller intill kompaniets arbetsplatser. Dessutom kunde mindre strider blossa upp när som helst, speciellt i den så kallade korridoren upp till Norbatt. Det var strider som ofta slutade med dödlig utgång – i alla fall för Armed elements.

- Då jag var hundförare fick jag besöka Norbatt, som var lite speciellt, och vara med på patrull med mera. Man kunde se israelerna med sina Merkavas och fick en annan inblick om hur spänt läget var i förhållande till Jwayya, säger Lars Andersson.

I MARS INTRÄFFADE en annan typ av "close call" när APC:n Brage körde vilse och kom in i en liten by.

- När vi kom in i byn insåg jag att vi kört fel. Tyvärr hade vi redan förrirrat oss så långt in att det blev svårt att vända. Gatorna eller snarare getstigarna var trånga och smala och vi backade och krånglade i säkert fem minuter, berättar Martin Bredberg:

- När vi äntligen kommit loss och befann oss på det lilla torget igen, på väg ut, så kör det upp en vit Mercedes av äldre årgång bredvid oss. I den sitter tre äldre herrar, och jag tänker att nu kanske vi kan få lite hjälp. Vi stannar båda två, och jag vänder mig mot dem och tar av telehjälmerna. De är på vänster sida, och min lucka på vår högra, så jag får anstränga mig för att höra och förstå vad de säger på vilket språk de nu använder. Fast deras språk är närmast övertydligt. Gubben i baksätet vevar ner vindrutan, sticker ut ett hagelgevär och skjuter en meter över mitt huvud. Uppfattat. Vi är inte välkomna här och vi dröjer inte mer än nödvändigt innan vi tar oss härifrån och nogsamt undviker att komma hit igen.

Bortsett från detta var ingenjörskompaniets kontakter med "locals" mestadels positiva, i alla fall i Jwayya med omnejd.

Ena dagen kunde det vara barn som vinkade glatt när vi körde genom byn, nästa dag tacksamma bybor som plåstrades om i sjukstugan eller pratglada försäljare som lärde oss den ädla konsten att pruta. *Special price for you, my friend.*

LANDSVÄG? "I terräng nedgår ofta marschhastigheten" – ja så står det i en av Försvarets handböcker från 1980-talet (Stormakten del III) och det gällde förstås även i Libanon. Nedan: "Bajsyxans" bil såg ut som att den skulle lägga av när som helst men höll i alla fall bataljonen ut.

Det kunde vara en kamera för 800 dollar, som du lyckades pruta ner till 500 och lovade att hämta nästa dag, enbart för att inse att ni var tillbaka där ni börjat dagen innan.

- Men vi sa ju 500, protesterade kanske du.

- Yes, svarade försäljaren leende och slog ut med armarna. *But that was yesterday.*

BUTIKERNA POPPADE UPP här och var i området, inte bara i längs det stora shoppingstråket utanför campen i Naqoura – alias Jallan.

Checkpointen 1-23, Finnjallan och Saqi var andra klassiska stopp längs vägen men även ute i de mindre byarna gick det att fynda klockor, video-filmer, sidenlakan, knivar, Ray-Ban-brillor eller andra braåhaggrejor.

Kanske fick du rent av ett underhållande samtal med en försäljare som lovade att han kunde ordna fram vad som helst – precis vad som helst, inklusive vapen och ammunition.

- Säg vad du behöver, sa kanske mannen vänligt.

- En stridsvagn, sa kanske du. På skoj.

- *No problem!*

Med tanke på entreprenörsandan i landet var det förmodligen inte en fråga "om" försäljaren kunde fixa fram en stridsvagn utan vilket skick, märke och årsmodell. Eller möjligen hur den skulle glida igenom svenska tullen. Fast i slutändan spelade det kanske inte så stor roll vilken modell du köpte. Stridsvagn som stridsvagn. *Same, same, but different.*

Uppe i Ebel es Saqi gick det en historia om en norsk officer som hade gjort just detta. På skoj, givetvis, och sen tänkte han inte mer på det förrän en tid senare när försäljaren stod utanför gaten och ödmjukt undrade när norrmannen hade tänkt komma och hämta sin stridsvagn.

- Jag blev lite imponerad av att man kunde köpa ammunition i en vanlig videobutik, konstaterar Martin Bredberg.

EN POPULÄR FÖRSÄLJARE var "Bilyxan", som hade sin butik i höghuset närmast gaten, där han sålde piratkopior av Nike och Camel och andra kvalitetsprodukter. Oförglömliga är hans egenhändigt upptryckta t-shirts inför den planerade konserten med Jerry Williams och fältartisterna. När konserten ställdes in försågs tröjorna snabbt med "cancelled" i röd text på ryggen i något som mest liknade det potatistryck barn brukar få testa på i förskolan. Trots den inställda konserten blev de underbart fula tröjorna snudd på hårdvaluta (se bild på sidan 204).

- *One week from Beirut* tog det för "Bilyxan" att fixa fram grejor, konstaterar Jerker Larsson i APC-gruppen.